
Obsah

Úvod	1
I Elipsa a její vymezení	5
1 Elipsa a její vymezení v bohemistické tradici	9
1.1 Elipsa jako srovnání neúplné věty s odpovídající větou úplnou	9
1.2 Elipsa jako nevyjádření toho, co je dáno kontextem nebo situací	10
1.3 Elipsa jako nerealizování valenční pozice predikátu	12
1.4 Elipsa jako jev aktuálního členění	13
1.5 Popření fenoménu elipsy u Grochowského	14
1.6 Místo elipsy v lingvistickém popisu	15
2 Elipsa jako neúplnost gramatická	17
2.1 Gramatická reprezentace věty	18
2.2 Neúplnost morfologická	21
2.3 Neúplnost formálně-syntaktická	22
2.3.1 Neúplnost větněčlenská	22
2.3.2 Neúplnost strukturní	25
2.3.2.1 Slovesné a neslovesné klauze	28
2.3.2.2 Elipsa řídícího děje	31
2.3.2.3 Elipsa řídícího substantiva	33
2.4 Neúplnost sémanticko-syntaktická	34
2.4.1 Neúplnost významových jednotek	35
2.4.2 Neúplnost valenční	37
2.4.2.1 Všeobecný aktant	39
2.4.2.2 Blíže nespecifikovaný aktant	40
2.4.2.3 Elipsa při reciprocikalizaci	41

2.4.2.4	Elipsa v konstrukcích s kontrolou	41
2.4.2.5	Elipsa v konstrukcích s kvazikontrolou	42
2.4.2.6	Problematika vypouštění subjektu	42
2.4.2.7	Otázka elipsy neobligatorního volného doplnění	44
2.4.2.8	Otázka tzv. elipsy střední věty	45
2.4.3	Elipsa syntaktické negace	45
2.5	Vrstvení elips	46
2.6	Neúplnost z hlediska aktuálního členění	46
3	Elipsa textová, situační a systémová	49
3.1	Textové, situační a systémové elipsy slovní, větněčlenské a u významových jednotek	51
3.2	Textové, situační a systémové elipsy strukturní	51
3.3	Textové, situační a systémové elipsy valenční	52
4	Vlastnosti elipsy	55
4.1	Gramatičnost	55
4.2	Doplnitelnost a rekonstruovatelnost	55
4.3	Jednoznačnost, homonymie a vágnost	56
5	Hranice elipsy	59
5.1	Otázka sémantické elipsy	59
5.2	Elipsa a náhodné vynechání	60
5.3	Elipsa a větný ekvivalent	61
5.4	Elipsa a parcelace	62
5.5	Elipsa a apoziopese	63
5.6	Elipsa a několikanásobný větný člen	64
5.7	Elipsa a brachylogické vyjadřování	67
II	Speciální případy elipsy	69
6	Elipsa při vyjadřování srovnání	73
6.1	Sémanticko-syntaktická reprezentace vět s významem srovnání	73
6.1.1	Významová jednotka vyjadřující shodu/podobnost/rozdílnost	75
6.2	Elipsy ve větách s významem srovnání	76

6.2.1	Elipsa významové jednotky řídící závislou srovnávanou klauzí	77
6.2.2	Elipsy v závislé srovnávané klauzi	78
6.2.2.1	Textové elipsy v srovnávacích konstrukcích s paralelní strukturou	78
6.2.2.2	Elipsy v srovnávacích konstrukcích, které nemají paralelní strukturu	79
6.2.2.3	Homonymní srovnávací konstrukce	80
6.2.2.4	Otázka elipsy „srovnávacího doplnění“ v závislé klauzi	81
6.2.3	Zvláštní typy eliptických vět s významem srovnání	83
6.2.3.1	Srovnávací konstrukce typu „chaloupka jako dlaň“	83
6.2.3.2	Srovnávací konstrukce typu „více než deset kilo těžký pařez“	83
6.2.3.3	Srovnávací konstrukce typu „mzda se více než ztrojnásobila“	84
7	Elipsa při vyjadřování omezení	85
7.1	Sémanticko-syntaktická reprezentace vět s významem omezení	85
7.1.1	Totalizující výraz	87
7.2	Elipsy ve větách s významem omezení	89
7.2.1	Elipsa významové jednotky řídící závislou omezující konstrukcí	89
7.2.2	Elipsa predikátu v závislé omezující klauzi	90
7.3	Konstrukce s významem výjimečného slučování	91
8	Elipsa při vyjadřování účinku	95
8.1	Sémanticko-syntaktická reprezentace vět se závislou klauzí účinkovou	96
8.2	Elipsa významové jednotky řídící závislou klauzí účinkovou	96
III	Typy elips (přehled)	99
IV	Reprezentace elipsy v závislostním korpusu	105
9	Pražské závislostní korpusy	109
9.1	Formát dat	112

10	Elipsa jako vztah mezi uzly dvou anotačních rovin	115
10.1	Uzel analytického stromu (a-uzel)	116
10.2	Uzel tektogramatického stromu (t-uzel)	116
10.3	Typy vztahů mezi t-uzly a a-uzly	117
10.4	Technické řešení	118
11	Odkazy do analytické roviny	119
11.1	Dva druhy odkazů do a-roviny	119
11.2	Určování a-lex-uzlu a a-aux-uzlů	121
11.3	Úplné propojení t-roviny s a-rovinou	127
11.4	Přehled vztahů mezi t-uzly a a-(lex/aux)-uzly	132
12	Doplňování uzlů na tektogramatické rovině	135
12.1	Dva druhy doplněných t1-uzlů	135
12.2	T1-copy-uzly	137
12.3	T1-subs-uzly	137
12.3.1	#AsMuch	137
12.3.2	#Benef	138
12.3.3	#Cor	139
12.3.4	#EmpNoun	140
12.3.5	#EmpVerb	140
12.3.6	#Equal	141
12.3.7	#Forn	142
12.3.8	#Gen	143
12.3.9	#Idph	143
12.3.10	#Neg	144
12.3.11	#Oblfm	144
12.3.12	#PersPron	145
12.3.13	#QCor	146
12.3.14	#Rcp	146
12.3.15	#Separ	147
12.3.16	#Some	147
12.3.17	#Total	148
12.3.18	#Unsp	149

12.4	Přehled t1-uzlů podle jejich t-lemat	150
12.5	Odkazy do analytické roviny u doplněných t1-uzlů	151
12.6	Přehled odkazování do a-roviny (u t0-uzlů a t1-uzlů)	154
12.6.1	Odkazování mezi t-uzly a a-uzly: pohled od a-uzlu	155
13	Přehled reprezentace jednotlivých typů elips	157
13.1	Strukturní elipsy (elipsa řídící významové jednotky)	157
13.2	Valenční elipsy (elipsa závislé významové jednotky)	158
13.2.1	Reprezentace elipsy závislé významové jednotky při vrstvení elips	158
13.2.2	Elipsa závislé významové jednotky a princip společného rozvití u souřadného spojení	159
13.2.2.1	Textová elipsa neobligatorního doplnění v souřadném spojení	160
13.3	Elipsy části vícečlenné jednotky	161
13.3.1	Elipsa autosémantické části	162
13.3.2	Elipsa synsémantické části	164
13.4	Elipsy syntaktické negace	166
13.5	(Ne)zachycení slovních elips	167
13.6	Doplňující a pozměňující návrhy pravidel pro reprezentaci elips	167
13.6.1	Návrh anotace slovních elips	168
13.6.2	Návrh anotace syntaktické negace	171
13.6.3	Nesystémové důsledky uplatňování principu společného rozvití	172
13.6.4	Anotace jevů za hranicemi gramatické elipsy	173
13.6.5	Návrhy pro anotaci konstrukcí s významem srovnání a omezení	174
V	Reprezentace elipsy ve složkovém korpusu (srovnání se závislostním přístupem)	177
14	Složkový a závislostní přístup v syntaxi	181
15	Penn Treebank	183
16	Elipsa jako „díra“ po očekávané bezprostřední složce	187

17 Srovnání reprezentace děr/elips ve složkovém a závislostním korpusu	189
17.1 Fragmenty	189
17.1.1 Reprezentace fragmentů v PDT	189
17.2 Paralelní konstrukce	193
17.2.1 Reprezentace paralelních konstrukcí v PDT	193
17.3 Nulové elementy	194
17.3.1 *T*	195
17.3.1.1 Nulový element *T* v PDT	195
17.3.2 (NP*)	196
17.3.2.1 Nulový element (NP*) v PDT	198
17.3.3 $\emptyset$	200
17.3.3.1 Nulový element $\emptyset$ v PDT	201
17.3.4 *U*	201
17.3.4.1 Nulový element *U* v PDT	202
17.3.5 *?*	203
17.3.5.1 Nulový element *?* v PDT	205
17.3.6 *NOT*	206
17.3.7 *PPA*	206
17.3.7.1 Nulový element *PPA* v PDT	208
17.3.8 *RNR*	209
17.3.8.1 Nulový element *RNR* v PDT	209
17.3.9 *ICH*	210
17.3.9.1 Nulový element *ICH* v PDT	210
17.3.10 *EXP*	211
17.3.10.1 Nulový element *EXP* v PDT	213
17.3.11 Přehled reprezentace nulových elementů v PDT	213
Závěr	215
Summary	219
Literatura	221
Rejstřík	227